

Razventega se je zadnja leta na Dolenjsko sistematično uvažala montafonska pasma v svrhu zboljšanja oblik in užitka prvotne sive pasme, kakor se alihi s povoljnim uspehom, posebno če so pašniki na razpolago.

Za malo Slovenijo je število pasem gotovo zadostno visokov zato je opustiti vsako nadaljno neproduktivno poskušanje z novimi pasmami. Dosedanji pasemski okoliši naj ostanejo neizpremenjeni. Prišel je čas podrobnega dela v živinoreji, ki se mora vsiti v znamenju zboljševanja pasme same iz sebe potom prevdarnega odbiranja za pleme, ustanavljanja rejskih središč in priprave za mlečna kontrolna društva. Ustvarimo več in boljše krmo, to bo napravilo boljše živino, ne pa nove pasme. Med živinoreji naj se širi misel samozavešči in samopomoči!

4. **Zivinske razstave** so jako važne za napredek živinoreje; naj se pritrjuje tako, da se vzbudi zanimanje za rejsko delo in stremljenje živinorejcev v širših krogih v prvi vrsti pa naj bodo razstave sredstvo pouka in zato zmirom zvezane z praktičnim poukom in predavanjem o dosedanjem uspehu in prihodnjem delu o živinoreji. Res odlične živali naj se nagradi s primerno visoko premijo. Večjo važnost bo polagati na mlečnost pri kravah. V Sloveniji se bo letno vršilo v jesenskem roku več živinskih razstav s premovanjem, v Solčavi in na Jezerskem tudi za ovce. V obdarovalne namene naj krajevni faktorji, okrajni zastopi, občine, denarni zavodi, prispevajo po svojih močeh, naj tekmujejo v tem, da spravijo svoto skupaj, ki je jednaka državnemu prispevku. Izrekla se je želja, da se delijo diplomi in vidni znaki, obeski, premiranim živalim: tej želji bo skušalo poverjeništvu ustreči, kakor hitro bodo razmere dopuščale.

5. **Kot sredstvo za zboljšanje vzreje** prihajajo v prvi vrsti v poštev pašniki, vzlasti planinski. Goriški in planinski kraji so in bodo ostali vedno vir zdrave živine, iz katerega črpajo dolinski kraji. Zato je gospodarsko največje važnosti, da se vprašanje planinskih pašnikov pri izvedbi agrarne reforme reši povoljno. Zahteve živinorejcev iz Bohinja, Gorenjske, Koroske in Solčave soglašajo v sledečem: planine, ki služijo živinorejski produkciji, naj se isti ohranijo, ona zemljišča, ki so služila kdaj temu smotru, pa so se tekom let vsled pospeševanja drugih panog živinoreji odvzeli, naj se vrnejo prvotnemu namenu. Vsled enostranske regulacije in pogozdavanja planiškega sveta je število živine v gorskih krajih slino padlo. Zahteve posvetovalcev so izvele v sledeče predloge:

a) Naj se izvede strokovni pregled regulacije planinskih pravic; nekdanje kmetijske pravice naj pridejo zopet v veljavo.

b) Planšarstvo naj spada v okvir živinorejskega nadzorništva in je nastaviti živinorejsko naobraznega strokovnjaka kot planšarskega nadzornika.

Kmetijsko poverjeništvu hoče posvečati planšarstvu vsi mogočo pozornost, bo stopilo v stik z vsem zadevnimi činitelji in skušalo priboriti živinoreji starih pravic. Kjer gre za zemljišča, ki spadajo pod agrarno reformo, naj živinorejci skrbijo, da izvolijo v občinske agrarne odbore energične zastopnike in se naj organizirajo v društva in skupine, kajti posameznim kmetovalcem se bo oddajale v zakup ali končno last le takšne pašnike, ki bi ne bili primerni za skupno izkoriščanje.

V krajih, ki niso primerni za razvoj pašništva, naj skrbijo živinorejci, da bo imela mlada živina v bližini hleva tekališča in torišča na razpolago, kjer se lahko zadostno giblje.

Za napravo in popravo hlevov, gnojišč in gnojničnih jam se v bodoče ne bodo dajale denarne podpore, pač pa živinorejci lahko dobijo brezplačne načrte in strokovno navodilo, ako zaprosijo zato pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

6. **Plemenski sejmi** se bodo vršili v plemensko najbolj razvitih okrajih obenem z živinskimi razstavami.

7. **Zboljšanje užitkov** pri živini se mora smotreno pričeti. Na vseh kmetijskih šolah in bodočih rejskih središčih naj se uvede kontrola mlečnosti po načinu kontrolnih društev. Kot predpriprava za kontrolna društva se vršijo letos po deželi molzni tečaji, pri katerih se teoretično in praktično razpravlja o glavnih činiteljih mlečnosti, ki so: izbira plemenstih živali, pravilna vzreja telic, molže, krmiljenje, snaga, zrak in svetloba. Kraji, kjer se smatrajo taki tečaji potrebni, naj se pridno priključajo pri poverjeništvu za kmetijstvo.

8. **Zivinorejske organizacije** (bikorejske in živinorejske zadruge) se v Sloveniji z malimi častimi izjemami niso mogle povoljno razviti, ker so se preveč postavljale na stališče državne podpore in zahtevale od članov premalenkosti deležev. Od že obstoječih zadrug se bodo zbirali podatki o njih delovanju; nadaljnega ustanavljanja se pa začasno ne more priporočati. Zivinorejska organizacija se bo izvedla po občinah na ta način, da si občinski odbor iz svoje sredine izbere „Zivinorejski odsek“, kateremu je naložena skrb za povzdigo živinoreje v občini. Taki Zivinorejski odseki se bodo osnovali na podlagi začasne naredbe, ki bo v kratkem izšla.

Končno se je kot naloga najbližje prihodnosti pripoznalo sledeče: ustanovitev Zivinorejskih odsekov po občinah, priklopitev planšarstva živinoreji in ustanavljanje rejskih središč.

Zivinorejci! V kratkih potezah smo vas seznanili z načrtom za povzdigo živinoreje; podane so splošne smernice, na podlagi katerih najde vsak svoj določen delokrog. Zdaj pa s polno paro na delo, da v kratkem nadomestimo to, kar nam je vojna uničila.

t. m., kakor je bilo objavljeno, ampak je prva seja parlamenta določena na 27. t. m., ko bo železniški promet zopet upostavljen.

Nemčija. Od Nemčije zahtevajo: Francoska in Belgija ter Italija, da izpolni vse pogoje, katere jej narekuje mirovna pogodba. V Nemčiji so se razburkane razmere zopet pomirile, ker je vlada zmagała nad komunisti. — Mirovni posvet. Mirovna konferenca se je zopet sestala za 8 ali 10 dni v San Remu. Razpravljali bodo pri tej priliki o jadranskem vprašanju, o razorožitvi Nemčije in o Turški. Teh posvetov se udeležuje tudi veliko število vojaških strokovnjakov.

Cehoslovaška. V Cehoslovaški so se začele volitve v cehoslovaško narodno skupščino. Po dosedanjih obvestilih o izidu volitev zmaga je povsod socialisti.

Avstrija. Državni kanceler dr. Renner se je vrnil iz Rima. Prihodnji sestanek med italijanskimi in avstrijskimi državniki bo v Benetkah. Pravijo, da bo posetil Dunaj italijanski ministrski predsednik Nitti. Na Dunaju bi se naj zaključila prehranjevalna pogajanja med Italijo in Avstrijo. — Stavka. Na progi južne železnice stavkajo železničarji, ki zahtevajo povišanje plač.

in v nezaprth posodah in steklenicah. Prepoved je veljavna za vse pokrajine Slovenije.

Kdo je kriv draginje živil? Socialni demokrati in liberalci kričijo, da so „klerikalci“ krivi draginje. In mnogi neuki ljudje to kar slepo verjamejo. Stvar pa je čisto drugačna. Ko je bil dr. Korošec lanske leto prehranjevalni minister, je hotel ob novi letni leta 1919 zaseči ali rekvirirati velike zaloge žita v Banatu in drugih južnih krajih. Država bi bila tedaj kupila žito za približno 2 K 1 kg. Zaseženo žito bi se bilo spravilo v skladišča in država sama bi razpolagala z njim. Ona bi bila lahko do dobra preskrbovala vse naše kraje s ceno moko in žitom. Strokovnjaki so preračunali, da bi mi lahko imeli, če bi slo po načrtu dr. Korošca, danes moko po 4—5 K 1 kg, koruzo po 2—3 K. A kdo je ta velikopotezni načrt preprečil? Liberalci in socialdemokratje so zag-nali proti dr. Koroševemu načrtu grozen vik in krik, češ, Korošec hoče zopet uvesti rekvizicijo. In slikali so naši liberalci groznega Koroševnega rekvizicijskega zmaja kmetom na svoj papir in ga opisovali na svojih shodih. Zakaj? Zato, ker so zahtevali za žito in moko prosto trgovino in zato, ker so verižniki in vojni dobičkarji njihovi najboljši in malodane edini somišljeniki. Avgusta 1919 je potem prišla liberalna in socialdemokratska vlada na krmilo, ki je na ljubo

bogatih vojnim dobičkarjem proglasila za žito in moko prosto trgovino. Izdajala je svojim prijateljem izvoznice. Z veriženjem iz roke v roko, z neprimerno velikim izvažanjem se je cena žitu in moki dvignila na sedanjo grozno višino. Banatski kmet je dobil za žito samo 2—3 K, a visoko ceno so nam napravili liberalni in socialdemokratski verižniki. To so glavni krivci draginje!

Rdeči hujšaki na deželi. Od židovskih ter od delavskih žuljev se živčih socialdemokratskih voditeljev nahujskani štrakuječi socialdemokratski železničarji so se razpršili te dni po deželi, kjer verižijo, pijančujejo in širijo naravnost neverjetno hujšajoče vesti proti vladi, naši stranki in celo proti državi. Ljudstvo je vsled neznosne draginje, ki so jo zakrili ravno liberalci in socialisti s svojim verižništvom, itak dovolj razburjeno. Sedaj pa se prihajajo ti rdeči petelini s hujskanjem prilivati olja na žrjavico ljudskega razburjenja. Zahtevamo od politične oblasti, da izda strogo naročilo orožniškim postajam, naj pazijo na rdeče prekucuhe, ki prihajajo rovariti na deželo.

Bojni načrti samostojnežev. Od Sv. Ruperta v Slov. goricah se nam poroča: Naši samostojneži iz Strme gore se kaj čudno obnašajo. Pri cerkvi stoje skupaj, kakor kak generalni štab. Na Velikonoč je imel eden teh generalov na svoji suknji več bleščečih dekoracij rajne Avstrije, da je izgledal kakor kak general, ljudje so pravili, da je bil poglavar tukajšnje „Samostojne.“ Lepa prikazen!

Preklie. Sv. Martin pri Vurbergu. Ivan Pehan, Marija Pehan in Ivan Pehan ml. v Spodnji Koreri, prekljenjemo javno svoj pristop k Samostojni kmetijski stranki. S to stranko, ki dela samo zgago, seje sovražstvo med naše ljudstvo in ki združuje krog sebe narodne odpadnike in ljudi take vrste, nečemo imeti nič opraviti. V naših krajih se vsak zaveden človek sramuje biti pri Samostojni.

Konjska dirka in manifestacija v Ljutomeru Dne 13. maja — na Križevu — bude v Ljutomeru velika konjska dirka in obenem manifestacija za Jugoslovansko Matico. Razna društva v naši sosesčini prosimo, da isti dan naj ne napravljajo svojih prireditvev, temveč se naj v obilnem številu udeležijo slavnosti v Ljutomeru.

Smrt vzorne žene. Dne 5. t. m. je umrla v Srednjem Gasteraju pri Sv. Jurju v Slov. goricah vrla kmetica Marija Sver, ki je bila še le nekaj mesecev v drugič poročena. Njeni sijajni pogreb je bil dokaz, kako splošno je bila rajna priljubljena. Svetila ji večna luč!

Mladost, glasilo slovenskih Orlov, je letos krasna! Dozdaj so izšle 4 številke. Clanki posegajo prav temeljito v fantovsko življenje. Krasen je dr. Srebrničev članek „Spoštuj žensko, spoštuj dekle!“ v 2-3. števil. in dr. Ušeničnikov: „Vera — zasebna reč?“ v 4. števil. Drugi članki razpravljajo o fantovskem veselju, o treznem življenju, o lantovskih večerih, o gledališkem odru i. dr. Bogato je zastopana telovadba in orlovska poročila, tudi iz zasedenega ozemlja, celo Cehoslovaške, Francoske, celo iz Amerike. Mladost stane za Orle na leto 20 K. Orli, naročajte jo. Če ne more vsak zase, pa jo naročajte skupno.

Citatelji „Glasnika najsvetejših sreč!“ Povest „Vrt Marijin“, ki ste jo brali leta 1918 in 1919 v „Glasniku“, je izšla ravnokar kot posebna knjižica. Obsega 243 strani in stane samo 3.50 K. Naročajte jo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Kdor naroči 10 izvodov, dobi enega povrh.

Gospodarstvo.

Vinogradno poročilo.

Anton Kosi.

(Iz ormoško-ljutomerskih gor; sredi meseca aprila.)

Vsled izredno ugodnega vremena v mesecu marcu so se letos vinogradna opravila, zlasti pa prva kop, že v minulem mesecu dovršila. V prejšnjih letih, posebno pa med vojno, smo bili vinogradniki v prav velikih skrbih radi delavnih moči, a letos smo bili teh skrbi rešeni, zakaj vsak vinogradni posestnik je lahko dobil toliko težakov, da je v najkrajšem času dovršil prvo kop, to velevažno goričko delo. A tudi grobalo se je mnogo, zlasti na mestih, kjer so se v vinogradu pokazale goličave. Ko smo obnavljali pred 20 leti po trtni uši upoštene vinograde, so nam vinogradni strokovnjaki zatrjevali, da bo trta na modern način zasnovana in odgojena, trpežna in v vsakem oziru odporna, toda odpornost na ameriško podlago cepilne domače trte se je z majhnimi izjemami slabo obnesla, zakaj tudi pri najuzornejšem obdelovanju prenovljenih vinogradov je začela trta hirati. To je vzrok, da so se viničarji lotili zopet starinskega grobanja, ne oziraje se na ameriško podlago — žlahtna rozga se položi v zemljo, da požene korenine in tako bomo imeli vinogradniki prej ali slej zopet gorice brez ameriške podlage. Viničarja tolaži pri tem delu zavest, da bo vinograd i brez ameriške podlage v strajal 15—20 let, a zatem se bo delalo zopet na novo. Pri tem delu se prihrani vinogradniku veliko stroškov. Le pomislimo, koliko stanejo danes cepljene trte, koliko rigolanje in pri tem je treba čakati še tri do štiri leta na sad.

Spričo bajnovisokih cen bakrene galice, žvepla itd. so nekateri vinogradniki začeli smarnjico (neposredne rdečo ameriško trto), ker ta trta ne zahteva ne škropljenja z modro galico, ne žveplanja, in najsitudi daje bolj divje vino steničjega okusa (nekaterim ta okus prija, drugim zopet ne), se je v posled-

Politični ogled.

Jugoslavija. Italijani bi radi opeharili Jugoslavijo za Reko. Italijansko časopisje je naenkrat začelo ponujati nam Jugoslovanom Skader za Reko. Te dni so se vršile v Beogradu, Sarajevu, Zagrebu in Ljubljani velike manifestacije (slavnostni sprevo-di), kjer se je naglašala življenjsko nujna posest Reke od strani Jugoslavije. — **Železničarska stavka.** Po celi Jugoslaviji je izbruhnila splošna stavka vseh železničarjev. V celi Jugoslaviji ne vozi-jo vlaki. Vzrok stavke je baje zahteva zboljšanja sedanjih plač, katere so imeli železničarji doslej itak najboljše. Ako ugodijo železničarjem danes in jim povečajo plačo, bodo zahtevali čez 14 dni zopet povišanje. Na drugi strani pa ima ta štrajk politično ozadje, da bi se s stavko pripomoglo komunistom na po-vršje. Vlada se sicer pogaja z zastopniki železničarjev, a kljub pogajanju je odredila, da morajo vsi stavkajoči železničarji od 22. do 38. leta se takoj javiti k orožnim vajam. Vojaska suknja jih bo spametovala v toliko, da bodo rajši delali in ne samo mislili na kak štrajk. — Radi železničarske stavke se tudi ni moglo sestati narodno predstavništvo dne 19.

Tedenske novice.

Bogoslovje v Mariboru. Letos se bo delil prvi višji red ali subdijakonaf dne 1. majnika, drugi višji red ali dijakonaf dne 1. junija in tretji višji red ali svetomašniško posvečenje dne 7. julija. Te redove bodo prejeli ti-le gg. bogoslovci četrtoletniki: Perk Miloš iz Slovenigrada, Glavnik Franc iz Skal pri Velenju in Vrhnjak Lojze iz Pameč. Castitamo! — Ton-zura in štirje nižji redovi so se delili dne 6., 8. in 10. aprila. Te redove so prejeli sledeči gg. bogoslovci 2. leta: Grančola Ivan od Sv. Lovrencia v Slov. gor.; Jeraj Franc iz Rečice v Savinjski dolini; Karo Tone iz Vranskega; Presnik Josip iz Zdol pri Brežicah; Radanovič Tončič iz Kapel pri Brežicah, Zdolšek Al. iz Ponikve ob južni žel., in pa trije gg. bogoslovci iz Koroskega: Blüml Rudolf iz Ziljske doline; Nadrag Lojze iz Loč pri Bačah; Trabesinger Lenart iz Tin-ja pri Prevaljah. Castitamo! — Radi boleznai je dobil začasen dopust g. bogoslovec Jurij Guzej od Sv. Ju-rija ob južni žel.

Prepoved alkohola v Sloveniji. Deželna vlada za Slovenijo je izdala odlok, v katerem je do prekli-va prepovedano točenje, kakor tudi prodaja vseh al-koholnih pijač, kakor vina, piva in žganja v zaprtih